

جهسته له روانگه ی پییر بۆردیوه (تویژینه وه یه کی تیورییه)

پ.ی.د. شهلاء ولی جبار

به شی کۆمه لئاسی، کۆلیژی ئاداب، زانکۆی سه لاهه دین، هه ولیر، هه ری می کوردستان، عیراق

shahlaa.jabbar@su.edu.krd

م.ی. دنیا صلاح الدین مهردان

به شی کاری کۆمه لایه تی، کۆلیژی ئاداب، زانکۆی سه لاهه دین، هه ولیر، هه ری می کوردستان، عیراق

dunya.mardan@su.edu.krd

پوخته

پییر بۆردیوه کۆمه لیک بابه تی گه نگه شه کردوه که بونه ته هۆی دروستبوونی ئاراسته یه کی ره خنه گرانه له کۆمه لئاسیدا. یه کپک له و بابه تانه ی جیگه ی مشتومرن له نیو هزره کانی بۆردیوه، بابه تی جهسته یه. بابه تی ئەم تویژینه وه یه ده ستنبه شانکردنی چوارچیوه کۆمه لایه تییه کانی جهسته یه. به ده ر له وه ی که جهسته ی پییراویکی بایه لۆژییه، ئەوا کولتوری کۆمه لگه جیاوازه کان رۆلیان هه یه له ده رکه وتن و گه شه سه ندنی ئەو دراوه بایه لۆژییه دا. ده رکه وتنی جهسته له چوارچیوه ی سه رماییه ی کولتوریدا، رونه کردنه وه ی جهسته وه ک نامازه یه ک بۆ جیاوازی چینایه تی و وه ک هه لگری یادگه ی کۆمه لگه، کۆمه لیک ده رگان بۆ چوونه نیو روانگه ی بۆردیوه له باره ی جهسته وه. ئامانج له م تویژینه وه یه تیشکخستنه سه ر بییرکردنه وه ی پییر بۆردیوه یه سه باره ت به مه سه له ی جهسته و به ستنه وه ی ئەو بابه ته به توخمه کانی دیکه ی کۆمه لگه وه وه ک چین ی کۆمه لایه تی و سه رمایه، پاشان ده رخستنی ئەو دیوه ی جهسته کاتیک ده بییت به میژووی تاک و کۆمه لگه به گشتی. به پیی تیروانینی بۆردیوه، جهسته کیانیکه له رپووی کۆمه لایه تییه وه شکل و شیوه وه رده گریت و تاک ده به ستیتته وه به چوارچیوه کۆمه لایه تییه و کولتورییه که یه وه. هه روه ها جهسته به شییک له سه رماییه ی کولتورییه

زانباریه کانی تویژینه وه

به روار ی تویژینه وه:

وه رگرتن: 2023/4/5

یه سه ندکردن: 2023/6/22

بلاو کردنه وه: پایز 2024

ووشه سه ره کییه کان

*Body, Body Traditions,
Social Class, Capital,
Community Memory.*

Doi:

10.25212/lfu.qzj.9.3.5

دروست دهكات. له گه ليشيدا، جهسته وهك ئامرازيكه بۆ جياوازي
كۆمهلايه تى و نهرিতে جهسته ييه كان به شيكن له هابيتؤسى تاك، دوا جار
جهسته رۆلى گرنكى ههيه له دروستكردى يادگه كۆمه لگه، به شيوه يهك
نهرিতে جهسته ييه كان ده بنه ميژوو، واته جهسته ميژوويكى زندوه و
به سهر زهويدا ريدهكات.

پيشهكى

پيتر بورديو يه كييك بووه له گه و ره كۆمه لئاسانى سه ده ي بيسته م. دوو ده يه به سهر كۆچيدوايى
بورديو دا تپه رپوه و ئيستاش كاريگه رى هزرى بورديو يى له سهر تيوره كۆمه لايه تپه يه كان له لوتكه دايه.
بورديو خاوه ن قوتا بخانه يه كى تيورى دياريكراو نه بووه، به لام له ميانه ي ئه و هزر و چه م كانه ي كه
فۆرمه له ي كر دوون وهك: جۆره كانى سه رمايه، بوار، هابيتؤس، ململانى و ده سه لاتى هيمايى،
توانيو به تى تاكو ئيستا هه ويى زۆربه ي هزره نوپكانى كۆمه لئاسى بيت و مشتومرى هزره كانى
به رده واميان هه بيت. ئه وه ي هزره كانى بورديو له تيوره وانانى ديكه جيا ده كاته وه ئه وه يه كه ئه م
هه ولده دات بۆ دوباره به ره مه يئانه وه ي كۆمه لگه له نيو جيها نيكى هيماييدا، كه له دوتويى ئه و جيها نه
هيماييه دا ره هه نديكى ئيمبريقى هه يه. بورديو بۆ ئه و هه ولانه ي هه موو ريگه و شيوازيك و ئامرازيكى
به كارهيئاوه له پيناو گۆرپنى وتارى كۆمه لئاسى بۆ وتار و نوسينيكى زانستى و به ميتودكراو. بورديو
وا خو ينده وه بۆ كۆمه لگه ناكات وهك ديارده گه ليكى كۆمه لايه تى ئاماده كراو و زانا يان وه سفى
لايه نه كانى بكن و وهك بابه تيكي خا و به ش و پيكا هاته و ره وشى كۆمه لگه كه تاوتويى بكن، به لكو
ده بيت وهك بابه تيكي بۆ تويزينه وه ي زانستى ته ماشاي بكرىت. به ده سه ته واژه يه كى ديكه، بورديو وا
ته ماشاي كۆمه لگه ده كات كه پرۆسه يه كى بنيادانه يه و له سهر بنه ماي چه ند بواريكى جياواز له يه كدى
بنياد نراوه، به جۆريك ناتوانرىت له ئاسته كانى كۆمه لگه تيگه ين ئه گه ر پۆنه چينه نيو پيكا هاته ي
په يوه ندييه نيوخوييه جه وهه ريهه كانيه وه، كه پيش بورديو زانا يانى ديكه به سه ري دا نه پرژاون.

له هه شتا كانى سه ده ي بيسته وه بابه تى جهسته و خو ينده وه ي به ديوه كۆمه لايه تپه يه كه يدا بووه
به باس و بابه تيكي گرنك له كۆمه لئاسى و زانسته كۆمه لايه تپه يه كاندا، رۆژ به رۆژ تويزينه وه ي زياتر و
نو پتر له باره ي جهسته وه ئه نجام ده درىت. پيتر بورديو يه كييكه له و تيوره وانانه ي كه كاريگه ريهه كى
به كجار زۆرى له سهر تيوره كۆمه لايه تپه يه كان هه بووه له نيوه ي دووه مى سه ده ي بيسته مدا. به نزيكه يى

1. جهسته وهك ئاماژهيهكى چىنايهتى:

يهكك له بابته گرنگهكانى كۆمهئناسى چينه كۆمهلايهتبييهكانه، چه مكى چىنى كۆمهلايهتى له هزرى بۆرديو دا جه وههرييه، به جۆرىك بۆرديو وا داده نرئت كه تيوره وانپكى چىنايهتبييه له هزرى كۆمهلايهتى هاوچهرخدا.

جهسته يهكك له رهه نده گرنگهكانى شيكر دنه وهى بۆرديو بۇ چىنى كۆمهلايهتى، به جۆرىك جهسته ئه و پانتاييه يه كه ورده كولتورى چينه كۆمهلايهتبييه جياوازهكان چوارچيويه دهكهن، جگه له وهى كۆمهلگه لهميانهى كولتورى زال وه پشكدارد بئت له و له قالبدانى جهستهى تاك. هه موو چىنپك چالاكى جياكراوه و شپوازى ژيانى تاييهت به خوى ههيه و به هويوه خوى له چينهكانى ديكه كۆمهلگه جياده كاته وه. ئه و چالاكيانه دهئى چالاكى وهزرى بن (Wieninger, 2005, 85) يان چالاكى كۆمهلايهتى و كولتورى و ته نانهت ئابورى و سياسى جياواز بن.

جهسته وهك ئه وهى بۆرديو تيشكى ده خاته سه ر ده كرئ وهك هه لگرى مه شخه لى جياكارى چىنايهتى ته ماشاى بكرئت. ليره دا گرنگه ئه وه مان بيرنه چئت كه بۆرديو جهسته وهك دراويكى بايؤلوزى پشتگوئ ناخات، به لكو ئه و جه خته ده كاته وه كه جهستهى بايؤلوزى به هوى هئز و هه ژمونى چينه وه له قالب دهرئت و دوباره له رپگه كولتوره وه داده رپژرئته وه، به شپويهك جهسته ده بئته به شپك له سه رمايه كولتورى بكه ره كۆمهلايهتبييهكان، پاشان ده بئته سه رچاوه يه كيش بۇ هئز (Turner, 1992, 55). كه واته جهسته له روانگه بۆرديو وه لايه نيكى گرنگى سه رمايه كولتورى بيكدئيت، كه لهميانهى هابيتؤسىكى ديارىكراوه وه له رووى كۆمهلايهتبييه وه به ره هم ده هئيرئت، ئه و يش لهميانهى - شپوازى ژيانه وه - وهزرى، كات به سه ربردن و شپوازهكانى به كاربردنه وه. بۇ نمونه: وهزرى هه لگرئتى ئاسن واده كات ماسولكه كى چىنى كرئكار به هئز بكات، له به رامبه ردا يارييه كانى وهك تئنس و راكردن جهسته يه كى مامناوه ند به بكه ره كۆمهلايهتبييهكانى چىنى ناوه ند ده به خشئت (Appelrouth and Edles, 2021, 675)، به لام يارى گؤلف تاييه ته به چىنى بالا. به مشپويه هه لسوكه وته چىنايهتبييهكان له سه ر جهسته دهرده كه ون و تۆمارده بن، كه به رؤلى خوى ده بئته به ره مه پنه رپكى كۆمهلايهتى بۇ چالاكيه چىنايهتبييه تاييه ته كان، به جۆرىك لهميانهى ئامراز و رپگه جؤراو جؤره وه هابيتؤسى گروپ دهرده كه ويئت، كه به هويانه وه گروپه كۆمهلايهتبييهكان جهستهى

خۆیان به پێوه ده بن، ئه و ئامرازانه ش وه ک: وهرزش، به نامه کانی له شولار جوانی، نه شته رگه ری- جوانکاری به هه موو جۆره کانییه وه-

له م نیوه نده دا بۆردیۆ له سه ر جه سه ته ی وهرزشی زیاتر تیپرامانی کردوو، که پانتاییه کی زۆر له هه وه له زانستییه کانی بۆ ئه و باه ته ته ره خان کردوو. له راستیدا جه سه ته ی وهرزشی چه ندین هزر و بۆچونی جۆراوجۆری بۆردیۆ سه باره ت به جه سه ته به گشتی، ده خاته پروو، به ویییه ی-جه سه ته ی وهرزشی- واده کات تاکه کان به چوارچێوه ی کۆمه لایه تی و ژینگه کۆمه لایه تییه که یانه وه به سه ترینه وه به شیوه به کی به رفراوان، که پرۆسه کانی هیز و دوباره به ره مه پینانه وه و گۆرانکارییه کانی به خۆ ده گریت (Appelrouth and Edles, 2021, 680). بۆردیۆ پێی وایه وهرزش پاره پینانه له سه ر به ها مرۆقاییه تییه بالاکان وه ک ئازایه تی و یاری خاوین بی فیئل و ته له که، هه روه ها به پێی یاسا و پرسیاری دیاریکراوی یاریکردنه که، ئیراده ی سه رکه وتن و گرتنی جله وی سه رکرده یه تی له داها تودا -له بکه ره کۆمه لایه تییه کاند-ده چینیت. تیگه یشتنی (یاری خاوین) خه سه له تیکی ئۆرستوکراتیه لای چینی بالاده ست، که جیاوازه له تیگه یشتنی -سه رکه وتن به هه ر شیوه به ک بیت- که لای چینه کانی دیکه هه به. هه روه ها وهرزش په نگدانه وه ی هه موو سیماکانی سه لیه یه لای چینی بال (Mander, 1987, 431)، به جۆریک ئه ندامانی ئه و چینه ئه و وهرزشانه په سه ند ده که ن که هه موو شیوه یه کی توندوتیژی جه سه ته یی و گۆکردنی وشه ی نه شیوا و جویندان و هاوارکردن، مۆره کردن له یه کتر و، دووره له هه ر به رکه وتنیکی راسته وخۆی نیوان کبیرکیکاران، نمونه ی ئه و یاریانه وه ک: گۆلف، تیسنی سه ر زه وی، مه له وانی، ئه سپ سواری، کبیرکی شیره شیر (Fencing)، ئه م یاریانه له هه موو شوینیک ئه نجام نادرین، به لکو ئه وان شوینی تاییه تیان بۆ دروستکردوو که ته نها تاییه ت بیت به ئه ندامانی چینی بال. هه روه ها بۆردیۆ باوه ری وایه وهرزش پشکدارده بیت له بنیادنانی جه سه ته به شیوه یه کی تاییه ت که گونجاو و شیوا بیت بۆ بنیادی چینه یه تی، به م پێیه جه سه ته وه ک توخمیکی گرنگ داده نریت له نیو هابیتۆسی تاییه ت به چینیکی دیاریکراو، لیره دا بۆردیۆ واپیناسه ی هابیتۆس ده کات که جه سه ته یه کی دروستکراوه له رووی کۆمه لایه تییه وه، به شیوه یه ک تاک شاره زاییه کانی و ئه زموونی ژبانی کۆمه لایه تی خۆی تیکه لای یه ک ده کات، به مجۆره هابیتۆسه که ی گوزارشت له خۆی ده کات له کاتی جوله و ئاماژه جه سه ته یه کانی و هه ستان و دانیه شته کانیدا، له گه ل شیوازی به کاره پینانی جه سه ته یی له فه زای گشتیدا. جه سه ته ته نها نیوه ندیک نییه بۆ گوزارشته کردن له هه ست و سۆز، به لکو جه سه ته

گوزارشت لە پىگەى كۆمەلايەتى تاكيش دەكات (Krais,2006,127). كەواتە جەستە بەوپىيە كۆگاي
شارەزاييە كۆمەلايەتبيەكانى تاكە، ئەوا بەشپىكى گرنكى ھابيتۆسى ھەر چينىكى كۆمەلايەتى
پىكدىنپىت.

بۆردىو جەختدەكاتەوۋە كە رەوشى چينايەتى تەنھا پشكدار نىيە لە چۆنيەتى دروستبوونى جەستە
ھەرۋەھا پشكدارە لە شكگرتنى بۆچوونى تاكەكان سەبارەت بە جەستەى خۇيان. ئەوۋەتا ئەندامانى
چينى كرپكار ھەولدەدەن جەستەيان لەرووى نامرازييەوۋە گەشە پىدەدەن، واتە وا مامەلە لەگەل
جەستەيان دەكەن كە نامرازيكە بۆ بەدەستەينانى ئامانجى ديارىكراو-جەستەبەك تواناي بەرھەمھېنان
و كاركردى ھەبىت. ئەم تىگەيشتنە سەبارەت بە چينى بالآ جياوازە، ئەندامانى چينى بالآ وا مامەلە
لەگەل جەستەيان دەكەن كە خودى جەستەيان ئامانجە، بەوپىيەى ئەوان جەخت دەكەنەوۋە كە چۆن
لەرووى فيزيكييەوۋە جەستەيەكى باشيان ھەبىت و چۆن بتوانن گرنكى بە بنىاد و شپوۋە و وەزىفەى
بەشەكانى جەستەيان بەدەن (Appelrouth and Edles,2021,698).

گرنكى جەستە لە دەستنىشانكردى چينى كۆمەلايەتى لاي بۆردىو جەختى لەسەر كراوۋەتەوۋە، ئەو لەم
روانگەيەوۋە تەنھا جەخت لە جەستە ناكاتەوۋە لەسەر پىوۋرە ئابوورى و سياسىيەكان، بەلكو لەگەلياندا
جەختدەكاتەوۋە لەسەر كۆمەلايك ھەلسوكەوت و مامەلە كردن لەگەل جەستە كە ھەر چينىك لەوۋەى
دىكە جيادەكاتەوۋە وەك شپوۋازى ژيان، بژاردە كۆمەلايەتبيەكان و وىنەى جەستە، سەليقە كە جۆر و
شپوۋازى خواردن، جلو بەرگ و چۆنيەتى پۆشين و دانىشتنى ئەو جلو بەرگە لەسەر جەستە، جۆرى
مۆسبىقا و ئەو ھونەرەى ھەر چينىك گرنكى پىدەدات (Gimlin,2006.704).

ئەندامانى چينى بالآى كۆمەلگە ھەولدەدەن لەميانەى شپوۋازى دەر كەوتن و بەكارھېنان و ھەستان و
دانىشتنيانەوۋە خۇيان لە چينەكانى دىكە جيا بکەنەوۋە، بۆ نمونە ئىستا كە بابەتەكانى جوانكارى و
خۇپازاندەوۋە و جوانى بوو بە بابەتى سەردەم، ئەوا چينى بالآ تەنانەت ئەو جوانكارىيە و ئەو
نامرازانەى بۆ جوانكارى و نەشتەرگەرييەكانى جوانكارى بەكارپان دەھينن جياوازن لە چينەكانى دىكە،
بابەتەكە تەنھا ئابوورى نىيە، بەلكو شپوۋازەكانى جوانكارى و ئەو بەشانەى جەستە كە جوانكارىيان بۆ
دەكەن لە چينىكەوۋە بۆ يەكى دىكە جياوازە.

2. نه ریته کانی جهسته

به کیک له و باه ته گرنگانه ی دیکه که بۆردیۆ گه نگه شه ی کردوو ه بریتیه له چه مکی نه ریته کانی جهسته، که به کیکه له چه مکه نوپکانی بۆردیۆ.

بۆردیۆ وا پیناسه ی نه ریته کانی جهسته ده کات که نه و شیوازه جیاوازه ره گداکوتاوه کۆمه لایه تیانیه وا له میانه یانوهه تاک جهسته ی به کارده هینیت و نه و پیگانه ی که جهسته ی تاک له جیهانی کۆمه لایه تیدا داگیرکردوو ده گریته وه، به جۆریک تاک فیری ئاماژه و جولهی جهسته و هه ستان و دانیشنن ده بیت به پیی نه و شیوازه سه پینراوه ی له چوارچێوه ی نه و چینه کۆمه لایه تیه ی که ئینتمای بۆی هه به ده بیت، به م پییه نه ریته کانی جهسته لایه نی ئه داکردنی هابیتۆس ده گریته وه و هابیتۆس ریکه ستنیکی هه میشه یی جهسته ی تاکه. واته به پیی تیروانیی بۆردیۆ بیت نه ریته کانی جهسته راسته وخۆ په یوه ستن به لایه نی جولهی جهسته وه، به جۆریک ئاماژه و جولّه و گوزارشته جهسته ییه کان رپنوینیکاری ده رککردنی تاکن بۆ جهسته ی خۆی و جهسته ی نه وانی دیکه (Troop and Murphy, 2002, 188). بۆردیۆ باس ده کات که مندال تیبینی جهسته ی باوانیان ده کهن و وه ک چاره سه ریک بۆ نه و کپشه ئونتۆلۆژییه یان ته ماشای ده کهن، که نه وان چۆن هاتونه ته سه ر دنیا هه روه ها نه ریته کانی جهسته هه موو نه و جولّه و ئاراستانه ی هه ستان و دانیشنن ده گریته وه که مندال له باوانیه وه وه ری ده گریت. مندال لاسایی نه وانی دیکه ده کاته وه وه ک مۆدیلیک ته ماشایان ده کات بۆ خۆی (Young, 2002, 25). که واته هه موو جولّه یه کی تاک و گروپی وه ک چۆنیه تی ریکردن، داپۆشین یان دانه پۆشین قزی سه ر، ئاماژه کانی ده موچاو، شیوازی دانیشنن، چۆنیه تی به کاره ینان و مامه له کردن له گه ل که لوپه لی به رده ست، شیوازی قسه کردن و ده نگ هه لپین و چۆنیه تی گۆکردنی وشه، که هاوشانه له گه ل به ها و نه ریته کۆمه لایه تیه کان، نه ریته کانی جهسته پیکدینن.

به پشت به ستن به نه ریته کانی جهسته، نه و بۆردیۆ جه خت ده کاته وه که جهسته له میانه ی سستمی کۆمه لایه تیه وه ده خریته نیو پرۆسه یه کی کۆمه لایه تی یان داتاشینیکی کۆمه لایه تی کاتیک به دابونه ریت و کولتوری کۆمه لگه جۆشه دریت. له م پوه وه هه موو تیگه یشتن و ئاسۆی بیرکردنه وه ی تاک سه باره ت به گه ردوون، نه خلاق و فه لسه فه ی بوون و میتافیزیک و شتی له و باه ته ده گریته وه (Van, 2016, 76). به و شیوه یه تاک له میانه ی شیوازی په روه رده ی فه رمی و نافه رمیه وه، به هۆی پرۆسه ی به کۆمه لایه تیه و نه وه نه ریته کانی جهسته وه رده گریت، بۆ نمونه چۆنیه تی هه ستان و

دانىشتن و تهكانكردن و دهست جو لاندن و ئامازه جهسته ييه كان و ئاوردانه وه و خواردن به دهستى چهپ و راست و به كار هپنانى چه قو و چه تال و جورى خهوتن و چۆنيه تى خهوتن، هه مو ئه وانه و شتى ديكه ده چنه چوار چپوهى نهرى ته كانى جهسته وه كه تاك به پيى كولتورى خي زانى و كۆمه لگه كه ي جهسته ي به وشپوهيه له قالب دهر ي ت.

ئو نهرى تانه ي جهسته كه به پيى كولتور و كۆمه لگه و گروه كۆمه لايه تيبه كان و چينه كان ده گۆر ي ن، ده كر ي ت ئامراز ي ك بي ن بو دروست كر دنى په يوه ندييه كۆمه لايه تيبه كان و ئاوي نه يه ك بن بو ناسيني كه سان ي ك له روى كۆمه لايه تيبه وه، ته نانه ت ده توار ني ت له ميانه ي نهرى ته كانى جهسته وه به نزي كه يى جياوازي ته مهنى و جي نده رى و چينه يه تى ده ستني شان بكر ي ن. كه واته ده كر ي جهسته وهك هيل ي جياكرا وه ته ماشا بكر ي ت بو جيا كر دنه وه ي جيهانى مندال ان و جيهانى گه وران، جيهانى پيا وان و جيهانى ئافره تان، جيهانى چيني بالا و جيهانى چينه كانى ديكه.

له م روه وه بۆر ديؤ تيشكه خاته سه ر ئه وه ي كه نهرى ته كانى جهسته كه بنيادي كى كۆمه لايه تيبان هه يه له گه ل ئه وه ي هۆكاره بو دروست بوونى جياوازييه كۆمه لايه تيبه كان و واده كات سروشتى ده ريكه وه ن هه روه ها وا ده كات جياوازييه سروشتيه كانيش وهك پاساويك بن بو جياوازييه كۆمه لايه تيبه كان (Covington, 2008, 9).

3. جهسته و يادگه ي كۆمه لگه

جهسته بابه تي كى هپنده گرنگه و پشكداره له هه مو ر هه نده كانى ژيانى تاكدا. وهك له سه ره وه ئامازه ي پيكره كه جهسته جگه له وه ي پي كه اته يه كى بايؤ لؤ ژييه، ئه وا پي كه اته يه كى كۆمه لايه تيبه و كاري گه رى هه به يان ئامراز ي كه به كار ده هپنر ي ت بو جياوازييه كۆمه لايه تيبه كان، ز ي تر له وه، تويزه ران جهخت ده كه نه وه ده كر ي ت جهسته گرنگى هه بي ت وهك دۆكيومي نتي كى ميژوويى!

يه كي ك له و زانايانه ي ئه و باسه ي وروژاندو وه كه جهسته دۆكيومي نتي كى ميژووييه؛ ميشيل فوكو (M.Foucault) پيى وايه دۆكيومي نت ته نها ده ستنوس ي ك نييه كه له ميژو ودا ماب ي ته وه، يان يادگه ي خه لك بي ت سه باره ت به بابه تي كى ميژوويى و مۆركي كى جي هپلا بي ت له سه ريان-وهك كاره ساتى هه له بجه و شالاهه كانى ئه نفالى باشورى كوردستان و كاره ساتى دپرسيمي كوردستانى باكور يان جينؤ سايدى ئه رمه ن-به لكو ئه و واى ده بين ي ت خودى جهسته دۆكيومي نتي كه (Covington, 2008, 9).

8)، كاتيک هه موو نه زموننه كانى ژيان وهك تاتويك يان خالكوتينيک له سهر نه و جهسته يه دهنه خشيت و وهك چرچ و لۆچى، نه و شتانه وهك دۆكېومپنت جهسته دهر يان ده خات و ده بن به ميژوو له يادگه دا. بۆرديو پييوايه نهرينه كانى جهسته به ماناي يادگه ي جهسته دين، كه له ميانه ي كارليكي نه و جهسته يه له گه ل ده و روبه ره كۆمه لايه تى و سروشتيکه يدا هه يبووه. ياگه ي جهسته به شيكه له يادگه ي كۆمه لگه، به جورىك به ها و بنه ما كۆمه لايه تيه كان بابه تيكي گرنگن به تاييه ت له و كۆمه لگايانه ي ده ستنوسه كان رۆليكي گرنگيان نيه - به هۆكارى بايه خ نه دان به به ها كانيان يانيش له ناوچونيان - له گواستنوه ي به ها نه خلاقيه كان و ئايديو لۆژيا كان، ههر بويه بۆرديو واي بۆده چيپت له كۆمه لگه دواكه وتوو و پيشكه وتوو ه كاندا كه دۆكېومپنته ره سه نه كانيان كه من يان نيانه، ده كرى پاريزگارى له و مه عريفه ميراتييه بكرىت ته نها له ميانه ي خوېندنه وه ي جهسته و نهرينه كانى جهسته وه. ئاشكرابه كه هه ستان و دانيشتنى جهسته يى رۆليكي گرنگ ده گيرن له زندوه ي شتنه وه ي به ها كۆمه لايه تيه كان و نۆرم و ميژوو و پاشخانه كولتورييه كه (Covington, 2008, 9). به و تيگه يشتنه ي بۆرديو بيت نه و جهسته وهك تۆماريكي زيندوو به يادگه ي كۆمه لگه، جهسته هه موو نه و چالاكى و جموجولانه هه لده گريپت كه كۆمه لگه دايه ينانون به دريژايى ميژوو، به و مانايه ي جهسته ميژوو و به سهر زه ويديا رچ ده كات و بكه ره كۆمه لايه تيه كانى ئيستا تيده گه يه نيپت كه باو باپيرانيان چ كاره بوون و شيوازي ژيانيان چۆن بووه. به ده سته واژه يه كى ديكه جهسته نه لقه يه كه بۆ به ستنه وه ي رابردوو به داها توه وه، به دهر له وه ي كه زانراوه بۆماوه هه نديك خه سلته بۆ نه وه كانى دواتر ده گوازيته وه، نه و جهسته وهك توخمىكي فيزيكى تاك تيده گه يه نيپت كه ميژوو كۆمه لگه ي چۆن بووه و چ بكرىت بۆ نه وه ي هه له و كه وتنه كانى رابردوو دووباره نه بنه وه و به سهر شكسته كاندا چۆن بتوانن زال بين، له بهر نه وه ي له سهر وه پوون بووه وه كه جهسته وېنه ي هزر و بيركرده وه و نه زمونه هزريه كانه له لايه ك له لايه كى ديكه وه له شولار و قيافته و كه له شيكى فيزيكييه كه نه زمونه كانى رۆژگارى رابردوو له سهر دهرده كه ويپت و وهك ناويته يه كه بۆ خوېندنه وه ي يادگه ي كۆمه لگه.

4. نهجامگیری:

جهسته کیانیکه له رووی کۆمه لایه تییه وه شکل وهرده گریت و نامرازیکه تاک به کۆمه له که ی و به چوارچیوه کۆمه لایه تییه گشتیه که یه وه ده به ستیتته وه، که نه م شکلگرتنه ی جهسته هیز و دوباره به ره مهینانه وه و گۆران له خو ده گریت.

جهسته به شیک له سه رمایه ی کولتوری دروست ده کات و ده که ویتته ژیر باری یاسا و پيساکانی نه م جۆره ی سه رمایه وه، له رووی به ره مهینانی و گواستنه وه ی له گروه وه بو تاکه کان، نه وانه ی ئینتیمایان بو نه و گروه دیاریکراوه هه یه. ههروه ها جهسته تۆماری هه موو جموجۆل و چالاکیه کی کۆمه لایه تی ده کات و هه میشه له پرۆسه ی خو سه پاندن و ململانیدا ناماده یی هه یه.

جهسته نامازه یه کی گرنگی جیاوازی چینایه تییه، به جۆریک جهسته نه و ته کنیکانه دهرده خات که هه ر چینیک به کاریان دینیت بو مامه له کردنیان و بۆچونیان سه باره ت به جهسته یان، نه و ته کنیکانه ش وه ک نه شته رگه ریه کانی جوانکاری و وهرزش و به رنامه ی خواردن ریکخستن بو له شو لار ریکی.

بۆردیو چه مکیکی نوپی هیناوه ته نیو تیوره کۆمه لایه تییه کانه وه نه ویش نه ریته کانی جهسته یه، نه و وای ده بینیت جهسته ده که ویتته ژیر باری پرۆسه ی شکلکردن یان داتاشینی کۆمه لایه تی، نه ویش له میانه ی وهرگرتنی کولتوری کۆمه لگه وه.

ههروه ها دهرکه وتوه لای بۆردیو که بنیادی کۆمه لایه تییه نه ی جهسته واده کات جیاوازییه کۆمه لایه تییه کان سروشتی دهریکه ون، له هه مانکادا نه و بنیاده ده یه ویت جیاوازییه سروشتیه کان بکاته پاساویک بو هه بونی جیاوازییه کۆمه لایه تییه کان، به و مانایه ی جیاوازییه بایؤلۆژییه کان ده گۆریت بو جیاوازی له پیگه ی کۆمه لایه تیدا.

له کۆتاییدا بۆردیو به و بیرۆکه یه ده گات که جهسته ده بیته یادگه ی کۆمه لگه و وه ک تۆماریک وایه بو تاوتیکردنی نه زموون و شاره زایی و کرده کانی تاک و گروه. جهسته تۆماری نه و چالاکیانه ی له سه ره که به درێژایی میژوو جهسته نه جامیداون له چوارچیوه ی نه و کولتوره ی که کۆمه لگه دایهیناوه و، به کاریدینیت بو داتاشینی جهسته له روه کۆمه لایه تییه که یه وه.

سه رچاوه کان

1. Appelrouth, S. and Edles, L.D., 2021. *Classical and contemporary sociological theory: Text and readings*. Sage Publications.
2. Bourdieu, P., 1977. The economics of linguistic exchanges. *Social science information: vol. 16(6)*, pp.645-668.
3. Bourdieu, P., 1985. The social space and the genesis of groups. *Social science information: vol 24(2)*, pp.195-220.
4. Bourdieu, P., 1986. The Forms of Capital. In: John G. Richardson. *Handbook of Theory and Research for Sociology of Education*. Westport, Conn: Greenwood Press.
5. Covington, Y.D., 2008. *Embodied Histories, Danced Religions, Performed Politics: Kongo Cultural Performance and the Production of History and Authority* (Doctoral dissertation).
6. Gimlin, D., 2006. The absent body project: Cosmetic surgery as a response to bodily dys-appearance. *Sociology, 40(4)*, pp.699-716.
7. Kraus, B., 2006. Gender, sociological theory and Bourdieu's sociology of practice. *Theory, culture & society, 23(6)*, pp.119-134.
8. Mander, M.S., 1987. Bourdieu, the sociology of culture and cultural studies: A critique. *European journal of Communication, 2(4)*, pp.427-453.
9. Throop, C.J. and Murphy, K.M., 2002. Bourdieu and phenomenology: A critical assessment. *Anthropological theory, 2(2)*, pp.185-207.
10. Turner, B.S., 1992. *Regulating bodies: Essays in medical sociology*. London: Routledge, Psychology Press.
11. Van Manen, M., 2016. *Phenomenology of practice: Meaning-giving methods in phenomenological research and writing*. Routledge.
12. Weininger, E.B., 2005. Foundations of Pierre Bourdieu's class analysis. *Approaches to class analysis, 4*, pp.82-118.
13. Young, K., 2002. The memory of the flesh: The family body in somatic psychology. *Body & Society, 8(3)*, pp.25-47.

The Body from The Perspective of Pierre Bourdieu (A Theoretical Study)

Asst. Prof. Dr. Shahlaa Wali Jabbar

Department of Sociology, College of Arts, Salahaddin University, Erbil, Kurdistan Region, Iraq
shahlaa.jabbar@su.edu.krd

Asst. Lect. Dunya Salahdin Mirdan

Department of Social Work, College of Arts, Salahaddin University, Erbil, Kurdistan Region, Iraq
dunya.mardan@su.edu.krd

Keywords: *Body, Body Traditions, Social Class, Capital, Community Memory.*

Abstract

Pierre Bourdieu discussed a number of issues that led to a critical direction in sociology. One of the most controversial topics in Bourdieu's thought is the body. The subject of this study is to identify the social contexts of the body beyond the fact that the body is a biological given, the cultures of different societies play a role in the emergence and development of that biological currency. The manifestation of the body in the context of cultural capital, explanation of the body as an indicator of class differences and as a carrier of social memory. The aim of this study is to highlight Pierre Bourdieu's thinking on the issue of the body and link it to other elements of society such as social class and capital, then revealing that side of the body when it becomes the history of the individual and society as a whole. According to Bourdieu, the body is a socially shaped entity that connects the individual to her/his social and cultural context. The body also creates part of cultural capital. The body is also a means of social difference, and physical traditions are sufficient for the habitus of the individual, finally, the body plays an important role in shaping society's memory, somehow physical traditions become history, that is, the body is a living history that walks on earth.

الجسد من منظور بيير بورديو (دراسة نظرية)

المخلص

ناقش بيير بورديو عددا من القضايا التي أدت إلى بلورة اتجاه نقدي في علم الاجتماع. الجسد هو أحد أكثر الموضوعات إثارة للجدل في فكر بورديو. إن موضوع هذه الدراسة هو التعرف على السياقات الاجتماعية للجسم إلى جانب حقيقة أن الجسم هي كتلة بيولوجية معينة، و تلعب ثقافة المجتمعات المختلفة دورا في تغيير هذه الكتلة البيولوجية وتطورها. يشكل الجسد جزءا مهما من رأس المال الثقافي، و تفسر الجسد كمؤشر للاختلافات الطبقيّة. أيضا الجسد يلعب دورا بارزا في تكوين ذاكرة المجتمع. الهدف من هذه الدراسة تسليط الضوء على تفكير بيير بورديو في موضوع الجسد وربطه بعناصر الأخرى في المجتمع مثل: الطبقة الاجتماعية ورأس المال، ثم الكشف عن بعد آخر للجسد و ذلك عندما يصبح الجسد تاريخ الفرد والمجتمع. وفقا لبورديو، فإن الجسد هو يتشكل اجتماعيا بحيث يربط الفرد بسياقه الاجتماعي والثقافي. يعتبر الجسد أيضا وسيلة من وسائل الاختلاف الاجتماعي، و عادات الجسد هو جزء من طبيعة الفرد. وأخيرا يلعب الجسد دورا مهما في تكوين ذاكرة المجتمع، بحيث تصبح عادات الجسد تاريخا و يصبح الجسد الحي تاريخا يمشي على الأرض.